

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia.
BRAȘOV, piața mare Nr. 30.
Scrisorile nefrancate nu
se primesc. Manuscrisurile
nu se retrimit.

INSERATE se primesc la AD-
MINISTRAȚIUNEA în Brașov și la
redacțiile din următoarele orașe:
în Viena: M. Debes Nachf.
Max. Augenthaler & Emrich Leaser,
Hainrich Schalek, Rudolf Mosse,
A. Oppelka Nachf., Anton Oppelk.
în Budapesta: A. V. Goldber-
ger, Ekstein Bernat. în Ham-
burg: Maroyl & Liebmann.

PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
ră garmond pe o coloană 6 or.
și 30 or. timbru pentru o pu-
blicare. — Publicări mai dese
după tarifă și învoială.

RECLAME pe pagina a 8-a o
seră 10 or. séu 30 banl.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXXIII.

„GAZETA“ iese în fiecare zi.

Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminică 2 fl. pe an.

Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franci.

Se primumeră la toate ofi-
ciile postale din țară și din
afară și la d-nii colectori.

Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare
Târgul Inului Nr. 30, etajul
I.: Pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 or.
Cu dusul în casă: Pe un an
12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei
luni 3 fl. — Un exemplar 5 or.
v. a. séu 15 banl. — Atât abo-
namentele cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 63.

Brașov, Sâmbătă 18 (31) Martie.

1900.

Temporisarea lui Szell.

Multă bătaie de cap le face gu-
vernanzilor unguri de a-și jocul de
intrigă, ce se petrece în sinul pro-
priei lor partide. Organele guvernu-
lui nu se mai ocupă de un timp în-
coace, decât de aceste frecări între
„vechii“ și „noii“ liberali, cum cla-
sifică diarul lui Banffy cele două cu-
rente din sinul majorității parlamen-
tare, cari se luptă pentru preponde-
ranță în cârmuirea statului.

A trecut anul de când Colo-
man Szell a ajuns în fruntea guver-
nului, și încă nu s'a petrecut nimic
din ceea-ce au așteptat și au dorit
„vechii“ membri ai partidei liberale,
adecă grupul Tisza-Banffy, care e
destul de numeros, ér de altă parte
„noii“ membri, adecă foștii disidenți
și apponyștii, cari formază și ei un
grup destul de însemnat. Cei din-
tâi sunt nemulțamiți, pentru-că ved,
că „noii liberali“ au mai multă tre-
cere înaintea lui Szell, ér aceștia au
devenit impacienți vedând, că nu se
face destul ambițiunilor și aspirațiun-
ilor lor.

De mult se așteptă și unii și
alții la o remaniere a cabinetului,
care să facă posibil intrarea frunta-
șilor lor în ministeriu. S'a crezut
dela început, că Szell numai provi-
soric va ocupa portofoliul ministe-
riului de interne, dér étă că încă și
astăzi ocupă acest post și, precum
se vede, are de gând a-l ocupa încă
multă vreme. Asemenea asigură or-
ganele lui, că nu se gândesce încă
de loc la nouă alegeri dietale, pen-
tru-că încă n'a sosit „momentul psi-
chologic.“ Așa-dér, conform prognosei
acestora, toate vor rămâne în starea
de mai înainte, și după încheierea
debaterei budgetare nu se va face
nicl o schimbare în ministeriu. Wlas-
sics a dat de scire, că, restabilit
fiind, se va reintörce la postul séu,
ér o schimbare se va face cel mult

prin numirea unui nou ministru a
latere în locul vacant, precum și în
posturile de secretari de stat la in-
terne și la comerčiu.

D-l Coloman Szell temporisază
așa-déră. Contrarii séi dic, că nu e
hotărît, ér amicii séi dic, că-și are
motivele sale de a aștepta „momen-
tul potrivit“. Din toate rezultă, că Szell
și cu ai séi vor sé aibă deocamdată
liniște. Una dintre foile cele mai
adicté direcțiunei actuale politice
„Budapesti Hirlap“, găsesce că dieta
n'are lipsă a-și de discuțiuni mari.
Nici în cestiunea dreptului public,
nici în cestiunea naționalităților, căci
cestiunea de drept public nu e la
ordinea zilei (?), ér cestiunea națio-
nalităților se ține de cercul de ese-
cutivă al guvernului (!). Ce vor dér?
Vor ca dieta sé se ocupe acuma nu-
mai de inițiative economice și de cele
ce au de scop întărirea puterii sta-
tului. Sub aceste din urmă ei înțe-
leg, probabil, reforma administrați-
unei și alte inițiative cu tendința de
e înainta procesul de contopire națio-
nală.

Caracteristic este și rămâne însă,
că, ómenii lui Szell eliminază cu
totul cestiunea naționalităților din
șirul acelor cestiuni, a căror solu-
tară rezolvare ar fi menită a în-
tări puterea statului. Ei lasă acesta
cestiune pe mâinile organelor esecu-
tive ale guvernului și se mărginesc
a constata, că ea n'a făcut încă nici
un pas înainte, căci stă tot acolo
unde a stat sub Tisza, Wekerle și
Banffy. Étă ce scrie în adevăr amin-
titul diar:

„In ce privesce cestiunea națio-
nalităților nu e nici o deosebire nici
„între Tisza și Wekerle, nici între
„Banffy și Szell. Unul e tot așa de
„puțin salvator de patriă, ca și ce-
„lălalt trădător de patriă“.

„Tisza i-a făcut inofensivl pe
„Miletici și pe Polit, Wekerle a în-
„temnițat pe memorandiști. Banffy

„a grațiat pe acești din urmă, ér
„Szell a unit érași secția naționali-
„tăților cu secțiunea poliției de stat,
„cum unită a fost sub Tisza, ca și
„sub Wekerle-Hieronimi. Nu e nici o
„deosebire între politica de naționa-
„litate a unuia séu a celuilalt gu-
„vern“.

Étă dér trăsătura de unire între
rivalii la posturile ministeriale, étă
în ce se razimă solidaritatea partidei
guvernamentale unguresci. Acesta
explică mai elocuent ca orl și-ce situa-
țiunea în sinul majorității parlamen-
tare. Ea este destul de tristă și de
plâns, decă vom avé în vedere ade-
văratele interese de consolidare ale
statului.

Din Bucovina.

Dieta Bucovinei s'a deschis, cum se
scie, în 26 Martie n. sub presidenția mare-
șalului țării Iancu Lupul. Guvernul țării era
representat de președintele bar. Bourguig-
non și de consilierul aulic Pompe. În dis-
cursul séu de deschidere, mareșalul țării sa-
lută pe membrii camerei și dá espresiu-
ne sentimentului colegial. Accentuază activi-
tea încordată a deputaților pentru a per-
tracta bogatul material de lucrare în scur-
tul timp, ce s'a conces desbaterilor die-
tale; cere evitarea luptelor de partid și
apelază la armonia, care trebuie căutată în
interesul țării și al populațiunei sale. „Sé
departăm deci“, dize, „toțe neînțelegerile,
cari ar puté împiedeca pașurile noastre,
neavând în vedere, decă sânta datoriă către
patriă și popor“.

După discursul de deschidere a urmat
cetirea raportului comitetului țării relativ
la alegerea de deputat pentru orașul Siret
și se iau în prima cetire mai multe pro-
iecte ale aceluiași comitet, cari se distri-
buiesc diferitelor secțiuni spre raportare.
Se face apoi alegerea comisiunilor: scruti-
nătoare, verificătoare, petițională, financiară
și administrativă. În toate aceste comisiuni
fac parte în număr egal membri români.

*

Clubul român dietal, care s'a întrunit
Luni în ședință, a luat în dezbateré situa-
ția politică și demersurile tactice. Discu-
ția s'a prelungit până târziu nóptea. S'a
ales o subcomisiune, care constă din d-nii
baron E. Hormuzachi, Ilarion Onciul, ba-
ron Mustatza și Dr. G. Popovici. Acest co-
mitet a deliberat Marți și s'a declarat în
permanență.

*

Tot Luni a ținut și clubul coaliției an-
tiromane o consfătuire. Aici a propus cu-
noscutul româno-fag Nikolaj Wassilko, ca
la alegerile în comisia administrativă sé
li-se ia Românilor un mandat. „Patria“
afă, că deputații germani au combătut a-
ceste apucături, așa că repartițiunea man-
datelor a rămas și de astă-dată nealterată.

*

Despre atitudinea deputaților români în
dietă, „Patria“ din Cernăuți dize, că ea nu
póte sé fiă, decă o mai energioasă oposi-
țiă, căci asta e voința generală a neamu-
lui, urgia căruia e prea grea, încât s'o
póte suporta, decă se vor pune în contra-
dicere cu generala lui voință.

Nu credem, că energica oposițiă a
deputaților români sé afle ostilitate la ele-
mentele oneste ale camerei, continuă „Pa-
tria“. Cu Germanii ne împreună comunul
pericol al rutenisării; cu delegații armeno-
poloni din curia proprietarilor mari comuna
ideia a conservatismului, căreia i-se în-
chină și reprezentanții români ai proprie-
tății mari. Nici un singur interes nu colli-
déză, nici o singură notă discordantă nu
se póte ivi între interesele românesci și
cele ale acestor factori. Germanismul e avi-
sat la sprijinul nostru, precum suntem și
noi avisați la sprijinul lui. Tragedia sorții
coloniilor germane din Galiția am desfășu-
rat'o cu prisosință și tragedia rutenisării
némului nostru nu-i mai puțin sguđitoare.
Decă există elemente periclitare în exis-
tența lor națională, sunt numai două în
Bucovina: Germanismul și Românismlul.
Comunul pericol ar trebui sé-i împreune și
acuma, ca odinioară pe protopărinții lor pe
câmpiile eliseice dela Châlons-sur-Marne.
Nu spre a combate pe Ruteni, ci spre a

FOLETONUL „GAZ. TRANS“.

Despre călindar*).

Călindarul este o cărticică séu o ta-
belă, în care sunt aședate toate zilele unui
an după luni și săptămâni. El mai conține,
afară de sêrbători, fazele lunii, răsăritul și
apusul sórelui, precum și alte lucruri folo-
sitoare. Este cunoscut, că sunt 2 feluri de
călindare: iulian și gregorian, a căror dife-
rență a fost până acum de 12 zile, ér dela
ultima Faur a. o. până la anul 2100 va fi
13 zile. De unde vine această diferență și
motivul creșterii ei, vom explica în urmă-
toarele rânduri:

Timpul, cât îi trebuie pământului, ca
să se învêrtésoă odată împrejurul sórelui,
se numesce an. Acesta se mai póte defini
și așa: an este timpul dela trecerea sóre-
lui prin punctul de primăvară (ecuinocțiu)
până la trecerea următoare. Anul acesta se
numesce tropic și are 365 zile, 5 ore, 48

*) Publicăm această lucrare, ca răspuns unui
preot român la întrebarea: „Ce e cauza de anul
1900 pentru noi Români e an visect, ér pentru
Unguri nu?“
— Red.

min. și 49½ sec., séu ceva mai puțin ca
365¼ zile.

Anul civil séu calendaristic constă na-
tural din un număr întreg de zile, fără
fracțiune, adecă 365.

Anul de 365 zile e însă prea scurt și
greșela acesta ar face, ca aceeași zi din
călindar, d. e. 25 Decembrie, în decurs de
1400 ani sé trecă prin toate anotimpurile,
séu în decurs de 365 ani sé cadă Crăciu-
nul pe la începutul tómnai, adecă în cule-
sul cucuruzului, și după alți 365 ani în se-
ceratul grâului.

Pentru de a aduce în consonanță că-
lindarul (anul civil) cu mișcarea pământu-
lui séu cu poziția sórelui față de pământ,
Iuliu Cesar a dispus la anul 45 înainte de
Christos, ca anul comun sé aibă ca și până
aci 365 zile, însă tot la 4 ani sé se inter-
caleze 1 zi, adecă al 4-lea an sé fiă visect
și sé aibă 366 zile. Cu alte cuvinte, Iuliu
Cesar a luat anul de 365¼ zile. Acesta e
érašl prea mare față de anul tropic cu 11
minute și 10½ sec., care diferență face în
400 ani cam 3 zile.

Călindarul iulian numără așa-déră în
400 de ani cu 3 zile prea mult, ceea-ce ar
avé ca urmare, că aceeași zi din an, d. e.

25 Decembrie, ar merge în direcțiune con-
trară, adecă spre primăvară, deși cu pași
mai puțin repezi, adecă Crăciunul ar căde
primăvara pe la mucenici în decurs de
12,000 ani.

În conciliul dela Nicea la anul 325
după Chr., s'a statorit, că Pașoile sé se ser-
beze tot-déuna Duminică după luna plină,
care urméză după ecuinocțiu de primăvară.
În anul acestui conciliu căđu ecuinocțiu de
primăvară pe 21 Martie, pe când în tim-
pul lui Iuliu Cesar era în 24 Martie; o di-
ferență de 3 zile în 325 + 45 = 370 ani.
Acastă diferență între călindar și poziția
sórelui, creșcú dela anul 325 până la anul
1582 la 10 zile, așa că în anul acesta ecu-
inocțiu de primăvara căđu pe 11 Martie.
Diferența vine de-acolo, că anul lui Iuliu
Cesar e cu 11 minute și 10½ sec. mai
mare, decă anul tropic.

Ca să delătore și acest inconvenient,
a dispus papa Gregoriu XIII în anul 1582
o reformă în călindar, care a constat în
aceea, ca după 4 Octombrie 1582 sé nu ur-
meze 5 Oct., ci 15 Oct., ér pe viitor tot
într'un grup de 400 ani 3 ani, cari după
Iuliu Cesar erau visecți, sé nu mai fiă vi-
secți și sé aibă 365 zile. Anii aceștia sunt

anii seculari, cari nu se pot divida cu 400
fără rest, precum sunt anii 1700, 1800,
1900, 2100, 2200, 2300 și 2500.

După Iuliu Cesar sunt toți anii secu-
larl anl visecți, pe când după stipulațiu-
nea papei Gregoriu XIII numai anii 1600,
2000 și 2400 sunt anl de 366 zile. Dife-
rența de zile între cele două călindare e
următoarea pe 10 secole:

Dela 1582—1699	. . . . .	10 zile.
„ 1700—1799	. . . . .	11 zile.
„ 1800—1899	. . . . .	12 zile.
„ 1900—2099	. . . . .	13 zile.
„ 2100—2199	. . . . .	14 zile.
„ 2200—2299	. . . . .	15 zile.
„ 2300—2499	. . . . .	16 zile.
„ 2500—2599	. . . . .	17 zile.
„ 2600—2699	. . . . .	18 zile.

Perfect în sens matematic nu e nici
călindarul gregorian, însă în tot cazul e
mai bun, ca cel iulian, pentru-că greșala
lui e mică și se observă numai după mai
multe mii de ani, când prin intercalare se
póte érašl îndrepta. Scopul călindarului
gregorian este de a ține ziua de 21 Mar-
tie tot la ecuinocțiu de primăvară, cum a
fost în anul 325 pe timpul conciliului
dela Nicea.

ne apăra de invasiunea lor. Bucovina odată rutenisată, anexarea ei către Galiția va da și germanismului de aici lovitură de mărte, potențând tot-odată dificultățile și de alta destul de mari între polonismul și rutenismul din Galiția. Din aceste părți ținuta deputaților români credem, că nu pōte afla contradicere.

Din România.

Raportul comisiunii budgetare.

Comisiunea budgetară a camerei române a prezentat raportul său asupra proiectului de budget general al statului pe 1900—1901 prin raportorul său general d-l Nicolae Filipescu.

Proiectul de budget depus în cameră pe la finea lunii lui Decembrie anul trecut fixa veniturile și cheltuelile totale la suma de 242,599,000 lei. De atunci însă s'au votat câteva proiecte de lege, cari de-o parte creau fiscului venit nou, de alta reduceau unele din sarcinile budgetare. În urma acesta s'a modificat proiectul de budget, așa că astăzi budgetul nu este numai echilibrat, ci dă un escedent la venituri de 7.047,024 lei.

Ca rezultat al lucrării comisiunii budgetare în acord cu d-l ministru al finanțelor și cu miniștri de resort, veniturile și cheltuelile fixate pentru exercițiul budgetar 1900—1901 dau următorul tablou general:

Venituri:

Contribuțiuni directe	41.030.000,—
„ indirecte	71.760.000,—
Monopolurile Statului	56.400.000,—
Veniturile minist. domeniilor	24.227.000,—
Veniturile ministeriului lucrărilor publice	21.964.437,—
Veniturile minist. de interne	11.205.000,—
Veniturile minist. de finanțe	4.690.000,—
Veniturile minist. de resbel	1.113.000,—
Veniturile minist. de esterne	286.000,—
Veniturile minist. de culte	260.000,—
Veniturile minist. de justiție	431.000,—
Diferite venituri	11.910.000,—
Total	245.276.437,—

Cheltueli:

Datoria publică	92.771.092,36
Ministeriul de resbel	45.940.609,—
Ministeriul de finanțe	30.776.892,—
Ministeriul de culte	29.895.777,—
Ministeriul de interne	19.138.890,—
Ministeriul de lucrări publice	4.795.000,—
Ministeriul de justiție	6.408.456,—
Ministeriul de domenii	5.078.953,—
Ministeriul de esterne	1.796.460,—
Consiliul de miniștri	77.380,—
Total	286.675.509,36

Fond pentru deschidere de credite suplimentare și extraordinare	1.553.903,64
Total	288.229.413,—
Escedent de evaluări la venituri	7.047.024,—
Total	245.276.437,—

Impozitele cele nou, cari vor produce statului în viitorul exercițiu budgetar suma totală evaluat la 18.035,000 lei se împarte astfel:

Taxa de 5 la sută asupra salariilor funcționarilor	4.000.000
Decime adițională la impozite directe	3.085.000
Modificarea legii patentelor	800.000
Modificarea legii timbrului și înregistrării	2.200.000
Sporirea din taxa spiritușelor	2.000.000
Taxa de consumațiune asupra zaharului	2.250.000
Taxa de consumațiune asupra petrolului	2.200.000
Monopolul hârtie de țigaretă	1.500.000
Total	18.035.000

D-l N. Filipescu, raportor general al budgetului pe 1900—1901, introduce raportul său cu următoarea interesantă espunere:

Comisia budgetară, înainte de a intra în cercetarea obișnuită a budgetului, a voit să stabilească caracterul particular al budgetului, ce avem onōrea de a supune aprobării d-vōstre.

Mai întâi am înlăturat propunerea de a se echilibra budgetul pe ipoteza unui an agricol rău.

Neapărat, un Stat agricol trebuie să fiă mai prudent ca altul în fixarea venitu-

rilor și cheltuelilor sale. Dér el nu pōte lua drept normă anii de restriște și nu se pōte înoumēta de a pune echilibrul budgetar la adăpostul oricārei crise agricole.

Îndosebi, în strimțōrea în care ne aflăm, a voi să prealutimpinăm, prin reduceri de decimi de milioane, deficitul incalculabil al unui nou an agricol desastros, ar fi să sdruncinăm totă organizația noastră de Stat și să facem un rău cert, pentru a încerca și totuși a nu isbuti să ne ferim de un rău întemplător.

Dacă n'am ținut seama de eventualitatea unei noue crise agricole, n'am putut însă să n'avem în vedere crisa financiară, prin care trecem.

N'am cercetat dér separat budgetul exercițiului 1900—1901; ci l'am esaminat în legătură cu împrejurările financiare, care se reflectă asupra-i, în dependența situației economice din care el trebuie să rēsară și în vederea rezultatelor ce, în anii ulteriori, trebuie să dobândim prin noua politică financiară, pe care ađi o inaugurăm.

De am corēsponsu sēu nu necesităților situației excepționale, prin care trecem, răspund cele 18 și jumătate milioane resurse noue create prin impozite și cele 5 milioane economii realizate la cheltueli.

Mulțumită acestor nouă resurse și acestor economii, am putut echilibra budgetul stabilind cheltuelile la cifra de 236,675,509 lei, 36 bani; ér veniturile la 245,276,437 lei, rezervând o sumă de 1,553.903 lei, 64 bani, pentru deschidere de credite suplimentare și extraordinare. Echilibrând în așa condițiuni budgetul, ne rămâne un escedent de 7,047,024 lei.

Față de budgetul exercițiului 1899—1900, budgetul cheltuelilor înfațisează un spor de 9.424.413 lei.

Acest spor se esplică prin două cheltueli ce ni-s'au impus în mod obligator, și anume 7.014.612 lei, 80 bani, spor la datoria publică, și circa 2.000.000 spor la prima de fabricațiune a zaharului.

De acest spor de cheltueli, care vine într'un an ca acesta să îngreuneze budgetul nu suntem noi răspundători.

A trebuit să contractăm un împrumut pentru acoperirea datoriei flotaute și pentru plata lucrărilor angajate. Ér în ceea-ce privește prima de fabricațiune a zaharului suntem nevoiți a ține seama de nisce drepturi câștigate pe temeiul legii.

În fața necesității de a spori, de o parte, budgetul cheltuelilor, ér pe de alta de a împlini lipsurile dela venituri, lipsuri rezultând din necesitatea de a prețui mai sincer evaluarea resurselor, atât din cauza situației economice grele, cât și din cauza sdruncinării echilibrului budgetar, am fost nevoiți să creăm resurse nou.

Disponibilitățile, pe cari le-am dobândit, fie prin crearea de impozite, fie prin dobândire de alte resurse, fie prin economii, se urcă la o cifră de circa 30 de milioane.

Acestă cifră se descompune ast-fel:

Din impozite noue	13.535.000 lei
Din sporirea tarifelor de mărfuri dela căile ferate	3.500.000 „
Din urcarea prețului tutunului	3.000.000 „
Din economii	5.000.000 „
Total	30.035.000 „

În ceea-ce privește întrebuintărea acestei resurse de 30 milioane, a trebuit să ținem seama de trei împrejurări: sarcinile trecutului, cari ne impuneau sporirea budgetului cheltuelilor; necesitățile budgetare, cari ne sileau să împlinim lipsurile rezultând din o mai prudentă evaluare a veniturilor și nevoile tesaurului, care ne îndatorau să creăm un escedent.

Așa fiind, întrebuintărea sumei de 30.035.000 lei care însă trebuie redusă la cifra de 29.535.000 lei, (câci 500.000 lei din taxele militare alimentează Casa dotațiunei ôstei) s'a făcut în modul următor:

Sporul budgetului 1900—1901 peste evaluările budgetului 1899—1900	9.424.413 lei
Acoperirea lipsurilor rezultând din o mai prudentă evaluare a veniturilor și dotarea mai justă a serviciilor	13.063.563 „
Escedent budgetar	7.047.024 „
Total	29.535.000 „

Un rezultat atât de neobișnuit, dobândit într'un an atât de excepțional, este cât se pōte de satisfăcător.

Negreșit, față de situația tesaurului ar fi de dorit ca se avem un escedent cât mai mare.

Însă în situația economică, în care se află țēra, de pe urma crisei agricole din anul 1899, am socotit, că nu e nici drept, nici folositor de a cere țērei sacrificii mai mari.

Bulgaria și Rusia. „Neues Wiener Tageblatt“ primesce din Sofia soirea, că rusificarea Bulgariei înainteză cu pași repezi. Dovadă pentru acesta este onōrea deosebită, ce i-se face consilierului financiar rusesc Kobeko, care s'a dus la Sofia din însărcinarea țarului. Adjutantul principelui Ferdinand l'a salutat pe Kobeko la gară și principele a dat în onōrea lui o serată strălucită. Tōte foile bulgare sērbătoresc pe țarul Nicolae, ca pe liberatorul Bulgariei și care prin trimiterea lui Kobeko în principatul bulgar, face din nou un mare serviciu Bulgariei.

„Frankfurter Zeitung“ afirmă, că principele Ferdinand va merge la finea lui Aprilie în Petersburg, cu scop de a contracta o căsătōrie cu una din marile ducese rusesol.

Mōrtea generalului Joubert.

Burii sunt în mare doliu și întristare. Vestitul lor general, eroul dela Majuba, sufletul și înalt autoritate militară a lor, Petru Iacob Joubert a murit alaltăeri în urma unei bōle cronice de stomac, care i-a tăiat firul vieții la virsta de 66 ani. Mōrtea lui Joubert, care după capitularea lui Cronje, a capitulat și el, dér nu înaintea lui Roberts, ci înaintea supremului Domn al păcii și rēsboiului, este pentru Buri o pierdere incalculabilă, ér pentru Englesi valoroză cât o luptă mare câștigată.

Joubert era cel mai capabil beliduce bur. Asta a dovedit-o el deja la începutul rēsboiului, când în mânia bōlei, ce-l tortura, s'a pus în fruntea luptătorilor patriei sale. Se bucura de-o mare autoritate, așa că toți ceilalți comandanți se închinau voinței și decisiunilor lui. Englesii îi purtau serios lui și mai ales lui frica, ér acum, că a dispărut din rândul celor vii, ei cred, că au ajuns la sfirșitul rēsboiului.

La 11 Octomvre anul trecut, ziua, în care a isbunit rēsboiul, Joubert a trecut frontiera Natalului pe la Volksrust și a înaintat grabnic măturând din cale-i tot ce ar fi putut să-l împiedece. Unul după altul orașele englese, i-s'au predat și garnisioanele din ele își căutau mântuirea încătrău puteau. Peste o săptămână armata lui Joubert se afla la Glencoe și Dundee, la 19 Oct. bătēnd pe Englesi la Dundee, ér în 20 Oct. la Glencoe. La 29 Oct. Joubert se afla în fața Ladysmith-ului, ér la 30 Oct. a impresurat pe White cu 12,000 de Englesi aici. Lăsând o trupă suficientă pentru asediul, Joubert plecă dela Ladysmith de-alungul liniei ferate a Durbanului strimțōrând pe Englesi până la Pietermaritzburg. Tocmai atunci sosi și Buller, ér Joubert retrase trupele sale dela Pietermaritzburg și în marș forțat și a condus armata până la riul Tugela, unde s'a și oprit, așteptând aici pe Buller. De 6 ori a bătut Joubert pe Buller la Tugela: în 15 Dec. la Colenso, după o lună la Spionskop, două săptămâni mai târziu la Vaalkrantz, apoi luna trecută de trei ori la Colenso. Au fost lupte grozave acestea. Malurile Tugelei deveniră mormēntul Englesilor. Zadarnic și-a jertfit Buller cu miile ômenii săi, căci pe Buri nu i-a putut clinti din loc.

Apariția lui Roberts pe teatrul apusen al rēsboiului a adus cu sine o mare schimbare. A urmat despresurarea și liberarea Kimberleyului, apoi capitularea lui Cronje, după care Joubert s'a retras dela Tugela, a lăsat Ladysmithul pe mâna Englesilor și s'a retras la munții Biggars, unde organiză o mare rezistență. Acum Joubert trebui să ia și conducerea armatei din Oranje și și-a ales Kroonstadt și lanțul de munți de aici ca loc de apărare. Aici a întrunit el 25,000 de ômeni, ca să aștepte pe Roberts venind de cătră Bloemfontein. Țilele trecute sosi scirea, că Joubert s'a dus din Kroonstadt la Pretoria, de unde avea de gând să plece érăși în Natal, căci Buller pregătesce un atac. În Pretoria însă l'a ajuns pe neîfrântul Joubert catastrofa, care l'a doborit pentru vecii.

Mōrtea lui a făcut, ca Pretoria și toți Buri să îmbrace haina cernită de jale.

Petru Iacob Joubert, urmașul unei familii hugenote din Francia, s'a născut la 1834 în Kangi (Capland). Cu mari lupte și-a câștigat o mică avere și s'a stabilit în districtul Wakkerstrom din Transvaal. Mai târziu ca avocat luă parte la viața publică. Într'o vreme a mers dimpreună cu Krüger la Londra, ca să apere drepturile Burilor. În lupta de libertate din 1884—89 el a nimicit pe Englesi la Majuba și a recâștigat independența pierdută la 1877. La 1888 a fost ales vice-președinte al republicii. Dacă victoria dela Majuba i-a făcut cunoscut numele pretutindeni, conducerea rēsboiului actual i-a împletit lui Joubert cununa nevesteșită a gloriei.

SCIRILE ȚILEI.

— 17 (30) Martie.

Delegațiunile școlare. Éri, Joi, s'au întrunit delegațiunile școlare dela biserica S-lui Nicolae din Scheiu și dela biserica S-tei Adormiri din cetatea Brașov pentru a se constitui și a alege noua Eforia școlară pe un period de trei ani. Președinte al delegațiunilor a fost ales d-l notar gesc Petru Nemeș. Conform regulamentului se cetesc listele persōnelor propuse de ambele comitete parohiale pentru a fi alese în Eforia școlară. Îndată după cetire d-l N. P. Petrescu, directorul filialei „Albina“, ia cuvēntul și declară, că d-sa fiind îndeajuns ocupat cu lucrările institutului, ce-l conduce, nu pōte primi la nici un cas să fiă ales în Eforia și rōgă delegațiunile să nu reflecteze la d-sa. După acesta s'a procedat la alegere, care a provocat nisce discursuri peste așteptare infocate, cerēndu-se să se primescă listele în total, cum au fost produse de ambele părți, ér de altă parte cerēndu-se alegere secretă. În cele din urmă, neputēndu-se învoi, s'a făcut alegere secretă, care a dat următorul rezultat: Dela Sf. Nicolae au fost aleși în Eforia următorii domni: Ioan Petric, Vasilie Voina, Dr. V. Saftu, Sterie Stinghe, Arsenie Vlaicu și D. Pascu. Dela biserica din cetate au fost aleși d-nii: P. Nemeș, Dr. G. Baiulescu, Teodor Spudercu, Nicolae Flustureanu, Dr. Ios. Blaga și G. Chelariu. — Eforia s'a constituit apoi, alegēnd ca președinte pe d-l protopop Vas. Voina și ca vicepreședinte d-l Nicolae Flustureanu.

Francisc de Brennerberg †. Vechiul și meritosul primar al Brașovului, Francisc de Brennerberg, care de câțiva ani s'a retras în pensiune, a încetat din viață ér după amēdi. În mormēntarea se va săvirși mâne, Sâmbătă, la 4 ore p. m.

Averea rēposatului Nicolae Dumba! Din Viena se anunță, că rēposatul Nicolae Dumba n'a lăsat testament. Consiliul familiar va dispune asupra averii după notițele aflate și după dorințele exprimate de rēposatul. Averea rēmasă se prețuesce în 20 milioane corōne.

Laurențiu Maximilian †. În puterea etății și a activității sale, nemilōsa mōrte a tăiat firul vieții lui Laurențiu Maximilian, primul comisar dela poliția noastră din loc. El suferea de mai mult timp, dér se ținea voinicesce și era speranță, că se va îndrepta pe deplin. De-odată însă a cădut la pat atins de o ușoră paraliză, însă érăși și-a venit în fire. Ađi dimineță încă a vorbit cu frații și părinții săi. Pe la ôrele 11 a. m. însă se vede, că în urma unui nou atac la inimă, a murit subit. Laurențiu Maximilian a fost un zelos și conștient funcționar, tot-odată el își iubea neamul său și se mândrea, că a eșit din sinul lui. Sunt vre-o 15 ani, de când Maximilian a trecut dela primăria la poliția ca subcomisar, unde a avansat până la postul de comisar I-ii, la care post fū ales cu unanimitate de reprezentanța comunală. Rēposatul era singurul funcționar, ce-l mai avem noi Români în gremiul funcționarilor comunali. — Adresăm întristaților săi părinți și întregii familii condolențele noastre cele mai sincere.

„Un Daco-Român pedepsit“. Sub titlul acesta publică foile unguresol din Budapesta o telegramă, ce spun, că o pri-

meso dela Blasiu și prin care li-se anunță, că ministrul unghuresc de culte a eliminat din toate școlile medii pe studentul de cl. V Zaharia David din cauza de „*agitațiune daco-românistă*”. — Cum ar fi putut un băiat din clasa a V-a gimn. să comită „*agitațiune daco-românistă*”, e greu a-ți închipui. Va fi și acesta vre-o măsură luată pentru terorizarea tinerimei noastre. Dorim să aflăm adevărata stare a lucrului.

Peregrinagiul „național maghiar” la Roma. In 24 Aprilie n. va pleca la Roma peregrinagiul „național maghiar” sub conducerea primatului Vaszary și a 10 episcopilor catolici unguri.

O scrisoare a lui Bismarck. Dilele acestea s'a publicat al 4-lea volum din Memoriile lui Bismarck, care conține multe date necunoscute și între care se găsește și o scrisoare a canoeului de pe timpul când era student. Scrisoarea aceasta, ce a adresat-o Bismarck studentului unui profesor dela universitatea din Göttingen cu data de 16 Noemvre 1833 este următoarea: „Ilustritatea ta ai fost atât de grațios să-mi concedi a-mi face pedepsa de carcer când mă voi întorci din vacanța de St. Mihai. Dér, durere, m'am îmbolnăvit greu (in Berlin) ceea-ce mă silesc a rămâne aici și a-mi continua tot aici studiile. Sănătatea mea sdruncinată nu mi-ar permite, să fac o călătorie așa de lungă. De aceea te rog, ilustritate, să-mi concedi a-mi face pedepsa de carcer la universitatea din Berlin.”

Nouă cucerire rusescă. Din Jokohama se vestesc, că foile japoneze discută cu mult interes scirea despre o nouă cucerire a Rusiei în Asia-orientală. Rusia intenționează a ocupa insula Deer de lângă Corea.

Contele Vincent de Benedetti, unul din bărbaiții cei mai însemnați ai diplomației din istoria modernă a Europei, a murit alaltăieri la Paris în urma unei apoplexii, ce l'a ajuns în casa princesei Matilda Bonaparte. *Benedetti* a jucat mare rol, ca trimis plenipotențiar al Franței la Berlin și el a fost, care a audiat din gura regelui prussian Wilhelm I cuvintele: „*N'am să-ți mai spun nimic*”, cuvinte, care au fost deciziune în conflictul dintre Franța și Prusia pentru candidarea la tronul Spaniei. Acesta s'a întâmplat în Iunie 1870. Curând a urmat apoi războiul franco-teutonic, care la Sedan a avut un sfârșit atât de trist pentru Franța. După război contele *Benedetti* a trăit retras, petrecând mai mult prin Italia.

Jan Kubelik. Ni-se comunică, că artistul din cauza unei bôle ușore a fost silit de a-și amâna concertul, ce era fixat pentru a-și, pe ziua de 7 Aprilie st. n. Programul foarte interesant al acestui concert este următorul: 1) *Ernst*, concert Fis-moll. 2) *Wieniawsky*: Fantasia „Faust”. 3) *Paganini*: „God save the Queen”. 4) *Schumann*: „Träumerei”. 5) *Bazzini*: „La ronde de Lubins”. — Biletele deja cumpărate își susțin valabilitatea lor și se pot căpăta încă bilete în număr mic la librăria *Hiemesch*.

Musica orașenescă va cânta Duminecă, 1 Aprilie n., la otel „Europa”. Inceputul 7½ ore. Intrarea 60 bani.

8. Experiența de mai mulți ani au constatat, că la suferințe de stomac folosirea cunoscutelor *prafuri seidlitz ale lui Moll*, au efect vindecător, și sunt de preferat altor medicamente. Întăresc stomacul și curăță sângele. Prețul unei cutii originale 2 corone. Se pot căpăta dinlic prin postă cu rambursă, dela farmacistul A. Moll liferantul curții din Viena Tuchlauben 9. In farmaciile din provincie să se ceară preparatul A. Moll provădit cu marca de contravenție și subscriere.

Cine „a vătămât demnitatea camerei ungare?”

Din com. M.-Turda, 26 Martie 1900.

Onor. Domnule Redactor! Ați adus în nr. 56 dela 23 Martie n. scirea, că în ședința dela 20 Martie n. c. a camerei ungare, după deschiderea ei președintele prezintă o hârtie, prin care procurorul r.

ung. din Clușiu, pe baza §-lui 269 al codicelui penal, ceru imputernicire de-a trage la răspundere pe locuitorul din *Măhaci*, I. Gărduş, spre a-l pedepsi pentru nisece „*espresuni adenc vătămătoare pentru demnitatea camerei*”.

Cetitorii pôte vor fi crezut, că după ce cestiunea a ajuns chiar înaintea camerei, trebuie să se tratéză de vre-o afacere serioasă și că respectivul Ioan Gărduş, contra căruia voinicosul procuror dela Clușiu și-a suflucat atât de grozav mâneicile, este cine scie ce diplomat, séu mare bărbat politic.

Dér nu este tocmai așa. După informațiunile, ce mi-le-am câștigat din sorginte sigură, totul este o comedie inscenată de nisece „patrioți” moderni, cari prin calumniări și denunțări vénéză după ciolane de ros. Éta cum stă lucrul:

Ioan Gărduş, înspăimântătorul adversar al „statului național maghiar”, al căruia nume a ajuns prin camera maghiară întocmai ca și Pilat în Credeu, și cu care va avé să dea pept aprigul străjuitor dela Clușiu al intereselor maghiarismului, este un modest țeran din *Măhaci*, care are puțină trecere. Mai astă-vară mergând el beat la casa comunală și aflând acolo pe notarul, pe primarul și câțiva ómeni, între cari și scriitorul notarului cu numele Ioan Pop, — care timp de 20 de ani a servit ca învățător la școala română, ér acum de când a ajuns să capete o pensie de 200 fl. pe cuvânt că ar fi orb, deși funcționează ca scriitor în canoelele notarului, e un dușman al școlii române și al Românilor peste tot, — pe ei i-a admoniat Gărduş, dîcându-le „să se pórte în mod cinstit și să nu facă tâlhării”. Notarul a sărit atunci asupra lui, voinc să-l bată, dér n'a putut răsbii cu Gărduş. Atunci a sărit în ajutorul notarului și scribălnul séu Ioan Pop și în această hărțuială Gărduş li-a strigat, că fac tâlhării, că sunt nedrepti etc.

Ce va fi mai dîs Gărduş, care oum spusei, era și amețit de beutură, nu sciu, dér dintr'asta s'a iscat procesul, care a făcut să ajungă numele bietului Gărduş în camera deputaților. El este acuzat, pentru că a protestat în contra nedreptăților și abuzurilor, atribuindu-i-se că ar fi înjurat și pe cei ce aduc legi asupritore.

In această constă „vătămarea demnității camerei”, care a servit de pretext procurorului ca să-și arate și el „patriotismul”, cerând imputernicire de-a stóroce „satisfacția” dela Gărduş pentru domni deputați!

Dureros este numai, că urzitorul acestui scandal este un Român, care pentru nisece miserabile ciolane s'a făcut unelita adversarilor noștri.

X.

Societatea geografică română.

Darea de semnă anuală a d-lui secretar-general *George I. Lahovari* către adunarea generală.

(Urmare).

Și în anul trecut s'au ținut mai multe congrese, la care au participat și societatea noastră; astfel a fost al VII-lea congres geografic internațional, care s'a ținut astă toamnă la Berlin, și în care societatea geografică română a fost reprezentată prin secretarul ei general. Despre acest congres vom vorbi mai pe larg în cursul acestui raport.

Un alt congres interesant s'a ținut, mai în același timp, la Roma; voi să vorbesc de marele congres internațional al orientaliștilor, la care au participat d-nii profesori Urechii, Gr. Tocilescu, M. Holban d-na Smara și alții.

Se scie din relațiunile jurnalelor și revistelor, ce rol însemnat au avut reprezentanții români la acest congres internațional și manifestația de simpatie a Italieților pentru noi.

Un alt congres de mare însemnatate, acela s'a ținut la Haga, *Congresul păcii*, convocat după inițiativa umanitarului și gloriosului autocrat al tuturor Rusiilor.

Dacă nu a dat råde imediate și pozitive nu este de mirat, dér semnăța păcii s'a semnăat; ea va rodi cu timpul și se

sperăm, că secolul, care răsare, va fi mai puțin sângeros ca secolul al XIX-lea, care s'a zămislit în sânge, și care acum se sfirșesc maculat de un sânge nevinovat.

D'abia se închisese porțile templului lui Ianus, la Haga, și ele fură deschise în Transvaal! Admirăm cu tótă lumea eroismul antic al acestei micé, dér virtuose națiunii, care se încumetă a și apăra libertatea și moșia contra aceluia colos, care se chiamă *Imperiul britanic*!

Pentru-ca să pricepem și să putem urmări din depărtare peripețiile acestui război, este indispensabil a cunoșce, fiă chiar aproximativ, dispozițiile terenului, unde se mișcă puterile beligerante.

Dăm mai jos un mic vocabular *boer*, care va permite cetitorilor de a-și da seama și de dispozițiile topografice ale teatrului războiului și de greutățile, cari au de învins armatele britanice înainte de-a ajunge la scopul, ce și-au propus, adecă: ocuparea orașelor capitale Bloemfontein și Pretoria.

Cu ajutorul acestui mic dicționar, cetitorul va puté lesne să pricepă, pentru-ce Englesii, victorioși de pildă la *Elandslaagte* și la *Graspan*, au fost bătuti cu desăvârșire în alte localități ca la *Nicholson's nek* și la *Stromberg*.

Un *spruit* (Doornspruit, Bronskhort-spruit) înseamnă o *gâră mică*, un *rișor*.

Modder (Modder River, modder spruit) înseamnă *mlaștină*.

Un *doorn* este o pădure de arbori și de copăcei mărăciñoși.

Un *Rop* séu *Kopje* este un deal, o prăpastie (Lombard's Rop, Luipaard's Rop.) Un *pan* este o vale séu o *luncă* (graspan, Kraajpan).

Laagte (Elandslaagte) înseamnă *câmpie*, *vale*, *plai*, și *dal* asemenea *vale*.

Nek, *poort nauw* (nicholson's Nek, nauwpoort) înseamnă: *pas*, *cărare strimțată în munți*.

Nauw înseamnă *srtrimt*, *strimțore*.

Berg înseamnă *munte* (Stormberg: muntele tempestelor).

Richt înseamnă *trestie* (Rict-fontein).

Un *Kloff* înseamnă o prăpastie (Grobler's kloff).

Un *klip*, o stângă abruptă (Klip fontein).

Un *drif* este o trecătoare prin apă (Botha's drif).

Un *bosch* (Hont bosch), o pădure.

Un *aar* este o vênă de apă subterană. Un *fontein*, un riuleț (Randfontein, Bloemfontein).

Graas înseamnă *iarbă*, *live*. (Graspan); *nest*: cuib. (Honingnest kloof, prăpastia cuibului cu miere).

Mai sunt unele nume poetice:

Danudrop: o picătură de rouă.

Elandslaagte: lunca elanilor.

Sunt și nume cu tendințe morale: *Twistnat*—nu vè certăți séu *Halpmekaar*: ajutați-vé unii pe alții, etc.

Aceste notițe filologice nu sunt dela mine, eu nu cunosc *limba Burilor* séu a *Boerilor*; le-am copiat pur și simplu dintr'o escelentă revistă geografică, aceea a societății din Lyon, și ca să nu fiu acuzat mai târziu de *plagiator* și să mă pună vre-un jurnal pe două *colone*, mă grăbesc a-mi mărturisii peccatul dela început.

Ca o antiteză a acestui război, vedem o altă mare națiune lucrând cu încordată stăruință și pregătindu-se a oferi lumii întregi rezultatele binefăcătoare ale păcii.

Esposiția dela Paris este o lecție viuă de ce mar și binefăcătoare bunuri ar fi capabilă omenirea, decât frătesce și unită ar lucra la olaltă pe cale pacinică la progresul, și prin urmare, la bunul traiu al națiunilor.

La acest mare concurs internațional ne prezentăm și noi ca societate geografică, trimițând la esposiția rodul acestor 25 de ani de muncă, și adecă bulentinele noastre anuale în 20 de volume, cele 32 de dicționare parțiale și două volume din marele Dicționar; pe lângă acesta, am mai trimis o mică notiță (în limba francesă), în care se cuprinde istoricul și activitatea societății noastre geografice în acest interval de timp.

Partea cartografică este reprezentată prin meritosele lucrări ale institutului nostru geografic militar, astfel, că deși bine

înțeles, în proporțiuni modeste, totuși n'am rămas cu totul străini de mișcarea geografică, care în timpul din urmă a luat o așa de mare importanță în lumea întregă.

(Va urma).

Academia Română.

Raport asupra lucrărilor făcute în anul 1899—1900.

— Fine. —

3. La *Premiul Adamachi*, de 5.000 lei, care este a se decerne celei mai bune cărți scrise în limba română, cu cuprins moral, de ori-ce natură, apărută dela 1 Nov. 1898 până la 31 Oct. 1899, — s'au prezentat publicațiunile următoare:

Achimescu (I.), *Spicuri*, culegeri din englezesce, București 1899. *Adamescu* (Gh.), *Noțiuni de istoria limbii și literaturii române*, ed. III, București 1899. *Boiu* (Zaharia), *Semințe din agrul lui Christos*, tom. I, II, Sibiu 1898/99. *Găvănescu* (I.), *Curs de pedagogie*, București 1899. *Ionescu-Gion* (G. I.), *Istoria Bucureștilor*, București 1899. *Maxim* (D. G.), *Critica sistemului probelor*. — Comisiuni rogatorii interne și internaționale, Iași 1899. *Mihăescu* (N.), *Filosofia socialismului*, Câmpulung 1900. *Oeconomu* (Ciru), *Flica lui Sejan*, poveste istorică, București 1899. *Popea* (Ioan), *Caractere morale*. — Exemple și sentințe, Brașov 1899. *Possa* (Dr. S.), *Anatomia artistică*, Iași 1899. *Szmigelski* (Dr. V.), *Istoria legii nouă*, tom. I, Blasiu 1899. *Ursachi* (G. C.), *O căsnicie*, București 1899. *Vasilescu* (Ștef. Ilie), *Fabule și satire morale*, p. I, București 1899.

4. La *Premiul Hagi-Vasile*, de 5.000 lei, care era a se decerne unei cărți scrise în limba română și publicată dela 1 Ianuarie 1894 până la 31 Octomvre 1899, al cărei cuprins să fiă: „*Istoria comerțului la Români*”, séu „*Starea actuală a comerțului în România*”, séu „*Studii asupra legislațiunii comerciale în Statul român*”, séu ori ce alte subiecte privitoare la comerțul român, — nu s'a prezentat nici o publicațiune.

5. Nu s'a prezentat de asemenea nici o lucrare la *Premiul Alexandru Ioan Cuza*, de 10.000 lei, dimpreună cu procentele acestei sume dela 1891 până la acordarea premiului, care era să se dea celei mai bune scrieri în limba română asupra subiectului: „*Istoria Românilor dela Aurelian până la fundarea Principatelor*”.

Nu s'au prezentat lucrări nici la *Premiul Statului Eliade Rădulescu*, de 5.000 lei, la al căruia concurs era pus subiectul: „*Istoria Românilor în timpul Domniilor Regulamentare*”.

6. In fine, la *Premiul Adamachi* de 5.000 lei, care este a se da celei mai bune scrieri în limba română asupra subiectului: „*Studii asupra pelagrei*”, — s'a prezentat un manuscript purtând devisa: *Proximus tuus*.”

Publicațiunile și manuscriptul prezentate la aceste concursuri în termenele regulamentare anunțate de Academiă, au fost trimise în studiul comisiunilor alese pentru acest scop în sesiunea trecută.

7 Conform regulamentului Fundațiunii Ioan Lecomte du Noüy, concursul pentru acordarea în ziua de 10 Maiu a premiilor anuale pentru desemnul după antic și după natură s'a ținut în anul acesta între elevii Școlii de Bele-Arte din Iași. După recomandățiunea comisiunii esaminătoare, s'a acordat jumătate din premiul desemnului după natură cu devisa „*Sânt*” și cea-altă jumătate s'a împărțit între desemele după antic cu devisa „*Desilusionat*” și „*Aderență*”. Intăia lucrare s'a constatat a fi a d-lui D. Băncescu și cele-alte două ale d-lor A. Catelin și I. Săcoșianu.

ULTIME SCIRI.

Pretoria, 29 Martie. *Joubert* a murit Marți spre Miercuri noaptea. Inmormântarea lui se face a-și. — Președintele *Krüger* a luat însuși comanda supremă.

Dela „Tipografia A. Mureșianu“ din Brașov, se pot procura următoarele cărți:

Scrieri scolare.

Istoria pedagogiei de V. Gr. Borogovan O carte nouă și de mare interes pentru toți bărbaii de școală. Prețul 1 fl. 50 cr. (cu posta 1 fl. 60 cr.)

Istoria Biblică pentru folosul școlilor poporali din diecesa Gherlei. (Cu permisiunea superiorilor) Tipărită în 1898, Partea I (Testamentul vechiu) costă 25 cr., 2-a parte II (Testamentul nou) 20 cr. plus câte 3 cr. porto de fiă-care.

Cântul în școala poporală de Iuliu Pon învățător în Năsăud. Teoria, praxă și cântări. Este o scriere întocmită pentru cei ce propun cântările. Prețul 30 cr. (cu posta 33 cr.)

Manual catehetic pentru primii ani școlastici, ca îndreptar pentru cateheți, învățători și părinți, prelucrat de **Basilu Rațu**, fost profesor în seminarul din Blășiș și vicar la Făgăraș. Prețul 40 cr. (cu posta 45 cr.)

„Învățătura creștină, sau Catechismul mare pentru tinerimea greco-cath. **Edițiunea III.** (1898). Cu binecuvântarea episcopului de odinioară al Gherlei, Ioan Alexi. Noua edițiune a apărut cu îmbunătățiri și e tipărită cu ortografia cu semne. Conține 284 pag, format 8°, e legată solid și costă 80 cr. (cu posta 90 cr.)

Ideii fundamentale în economia politică. D-l **Ioan Socaciu**, vechiu profesor la școlile comerciale române din loc, a scos de sub tipar o nouă broșură sub titlul de mai sus, fiind adausă în partea a doua și o nouă teorie sociologică, care conține lucruri de interes științific deosebit mai ales pentru specialiști. A cunoște ideile fundamentale ale economiei politice este fără îndoială de mare interes pentru oricare cetitor inteligent. Un exemplar costă 65 cr. și se poate procura sau direct dela d-l autor, în a cărui editură a apărut opul, sau dela Tipografia „A. Mureșianu“.

Pentru comercianți funcționari și toți omenii de afaceri, precum și studenții putem recomanda următoarele cărți:

Manual de dreptul cambial, lucrat de Ioan Socaciu, profesor la școala română gr. or. din Brașov. Cartea e tipărită pe speșele „Albinei“ și e menită a face mari

servicii tuturor, cari au afaceri cu cambii politice. Prețul 2 fl. (cu posta 2 fl. 10 cr.)

„Curs complet de corespondența comercială“, de I. C. Panțu. Conține modele de circulare, scrisori de informațiune, recomandări și acreditive; scrisori în comerțul cu mărfuri, comisiune și expedițiune; cestiuni cambiale, afaceri cu efecte, monede și cupoane etc. Prețul 1 fl. 60 cr.

Un capitol din Contabilitatea dublă de I. C. Panțu, prof. la școala comercială superioară din loc. Tracteză principiile contabilității duble ilustrate cu diferite exemple, pe cari studiindu-le cu atențiune, poți ori și cine să învețe contabilitatea, adică ținerea socotelilor în economia proprie și în afacerile comerciale. Prețul 50 cr. + 5 cr. porto.

Procent, Promii, Interese și Teoria conturilor curente de I. C. Panțu. Arată calcularea intereselor pe ani, pe luni și pe zile într'un mod practic; sunt mai multe exemple explicate amănunțit, așa ca să fie înțelese de ori și cine; de-asemena modul de calculare al intereselor la bănci și teoria conturilor curente. Prețul 40 cr. plus 3 cr. porto.

Cursul la bursa din Viena.

Din 28 Martie 1900.

Renta ung. de aur 4%	97.15
Renta de corone ung. 4%	93.45
Impr. căil. fer. ung. în aur 4 1/2%	100.20
Impr. căil. fer. ung. în argint 4 1/2%	100.10
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	99.—
Bonuri rurale ungare 4%	93.15
Bonuri rurale croate-slavone	93.75
Impr. ung. cu premii	164.25
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	141.70
Renta de argint austr.	99.40
Renta de hârtie austr.	99.15
Renta de aur austr.	98.20
Losuri din 1860.	136.—
Acții de-ale Băncei austro-ungară	127.50
Acții de-ale Băncei ung. de credit	187.25
Acții de-ale Băncei austr. de credit	235.60
Napoleoniori	19.27
Mărci imperiale germane	118.60
London vista	242.90
Paris vista	96.35
Rente de corone austr. 4%	99.50
Note italiene	90.20

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu.**
Redactor responsabil: **Gregoriu Măur.**

Rochii de mătase Foulard fl. 8.20

și mai sus! — 14 metri. — Trimise franco și liberate de vamă! — **Mostre se trimit imediat**, asemenea „Mătase Henneberg“ neagră, albă și colorată dela 45 cr. până la 14 fl. 65 cr. metru.

G. Henneberg, Fabricant de mătăsuri, (liferant al curții c. și r.) Zürich.

Cursul pieței Brașov.

Din 29 Martie 1900.

Banenota rom. Cump.	18.88	Vënd.	18.96
Argint român. Cump.	18.60	Vënd.	18.66
Napoleonior. Cump.	19.20	Vënd.	19.27
Galbeni Cump.	11.30	Vënd.	11.40
Ruble Rusescei Cump.	126.—	Vënd.	127.—
Mărci germane Cump.	58.50	Vënd.	—
Lire turcescei Cump.	10.72	Vënd.	—
Scris. fonc. Albina 5%	100.—	Vënd.	101.—

A N U N C I U R I

(insertiuni și reclame) sunt a se adresa subscrișei administrațiunii. In cazul publicării unui anunciu mai mult de odată se face scădământ, care creșce cu cât publicarea se face mai de multe-ori.

Administr. „Gazetei Trans.“

Praturile-Seidlitz ale lui Moll

Veritabile numai, decât fiecare cutiă este provădută cu marea de apărare a lui A. Moll și cu subscrișerea sa.

Prin efectul de leuire durabilă al Praturilor-Seidlitz de A. Moll în contra greutăților celor mai cerbicioșe la stomach și pânțece, în contra căreșilor și acreșei la stomach, constipațiunei cronice, suferinței de ficat, congestiunei de sânge, haemorhoidelor și a celor mai diferite bôle femeescei a luat acest medicament de casă o răspădire, ce creșce mereu de mai multe decenii încôce. — Prețul unei cutiie originale sigilate Corone 2.—

Falsificațiunile se vor urmări pe cale iuricătorăscă.

Franzbranntwein și sare a lui Moll.

Veritabilu numai, decât fiecare sticlă este provădută cu marca de scutire și cu plumbul lui A. Moll.

Franzbranntwein-ul și sarea este foarte bine cunoscută ca un remediu poporal cu deosebire prin tras (frotat) alina durerile de șoldină și reumatism și a altor urmări de răcelă. Prețul unei sticle originale plumbate, Corone 1.80.

Săpun de copii a lui Moll.

Cel mai fin săpun de copii și dame fabricat după metodel cel mai nou pentru cultivarea rațională a pelci, cu deosebire pentru copii și adulți. Prețul unei bucăți Cor. — 40 Cinci bucăți Corone 1.80. Fie-care bucată de săpun, pentru copii este provădută cu marea de apărare A. Moll.

Trimiterea principală prin

Farmacistu A. MOLL,

C. și P. furnisor al curții imperiale Viena, Tuchlauben 9 Comande din provinciă se efectuează zilnic prin rambursă postală. La depozite se se ceră anumit preparatele provădute cu iscălitura și marca de apărare a lui A. MOLL. Depozite în Brașov: la d-nii farmaciști Ferd. Jekelius, Franz Kellemen și engros la D. Eremia Nepoții, Deutsch & Tartler.

TIPOGRAFIA

A. Mureșianu

Brașov, Têrgul Inului Nr. 30.

Acest stabiliment este provădut cu cele mai bune mijloce tehnice și fiind bine asortat cu tot felul de caractere de litere din cele mai moderne este pus în pozițiune de a puté esecuta **ori-ce comande** cu promptitudine și acurateță, precum:

IMPRIMATE ARTISTICE IN AUR, ARGINT ȘI COLORI.

CĂRȚI DE ȘCIINȚĂ, LITERATURĂ ȘI DIDACTICE

STATUTE.

FOI PERIODICE.

BILETE DE VISITĂ DIFERITE FORMATE.

PROGRAME ELEGANTE.

BILETE DE LOGODNĂ ȘI DE NUNTĂ DUPĂ DORINȚĂ ȘI ÎN COLORI.

ANUNȚURI.

REGISTRE ȘI IMPRIMATE pentru tote speciile de serviciuri

BILANȚURI.

Compturi, Adrese, Circulare, Scrisori.

Coverte, în tola mărimca.

TARIFE COMERCIALE, INDUSTRIALE, de HOTELURI și RESTAURANTE.

PREȚURI-CURENTE ȘI DIVERSE

BILETE DE INMORMENTARI.

Comandele eventuale se primesc în biuroul tipografiei, Brașov Têrgul Inului Nr. 30, etagiul I, cătră stradă. — Prețurile moderate. — Comandele din afară rugăm a le adresa la

Tipografia A. MUREȘIANU, Brașov.

Sosirea și plecarea trenurilor de stat reg. ung. în Brașov.

Valabil dia 1 Octomvre st. n. 1899.

Sosirea trenurilor în Brașov:

Dela Budapesta la Brașov:

- I. Trenul de persoane la 8 ore dim.
- II. Tr. accel. peste Clușu la 2 o. 9 m. p. m.
- III. Trenul mixt la 10 ore 25 min. séra

Dela Bucurescei la Brașov:

- I. Trenul mixt, care circulă numai Vinerea dela Predeal, la 0 ore — min. dim.
- II. Trenul accel. la 2 ore 18 min. p. m.
- III. Trenul mixt, la 5 ore 20 min. p. m.
- IV. Trenul de pers., la 9 ore 27 min. séra.

Dela Kezdi-Oșorheiu la Brașov:

- I. Trenul de persoane la 8 ore 25 m. d., (are legătură în St.-Georgi cu Ciuc-Szerda și Ciuc-Gyimes).
- II. Trenul de persoane la 1 ora 51 m. p. m.
- III. Trenul mixt, la 6 ore 48 m. séra, (are legătură cu Ciuc-Szereda).

Dela Zêrnesci la Brașov (G. Bartolomeiu).

- I Trenul mixt la 6 ore 22 min. dim.
- II. Trenul mixt la 1 ora 13 min. p. m.

Dela Ciuc-Gyimes la Brașov:

- I. Trenul de pers. la 8 ore 25 min. dim
- II. Trenul de pers. la 1 ora 51 min. p. m.
- III. Trenul mixt la 6 ore 48 min. séra.

Plecarea trenurilor din Brașov

Dela Brașov la Budapesta:

- I. Trenul mixt la 5 ore 8 min. dimineța
- II. Tr. accel. (peste Clușu) la 2 o. 45 m. p. m.
- III. Trenul de pers. la 7 ore 48 min. séra.

Dela Brașov la Bucurescei:

- I. Trenul de persoane la 3 ore 55 min. d.
- II. Trenul mixt la 11 ore a. m.
- III. Trenul accelerat (ce vine pe la Orșidia Clușu) la 2 ore 19 min. p. m.

Dela Brașov la Kezdi-Oșorheiu:

- I. Trenul de persoane la 5 ore 19 min. dim. (are legătură cu Tușnad) Ciuc-Szereda. 3 o. 15 m.
- II. Trenul mixt la 8 ore 50 min. a. m.
- III. Trenul de pers. la 3 ore 15 m. p. m. are legătură cu linia Tușnad-Ciuc-Szereda.

Dela Brașov la Zêrnesci (G. Bartolomeiu).

- I. Trenul mixt la 9 ore și 2 min. a. m.
- II. Trenul mixt la 3 ore 18 min. p. m.

Dela Brașov la Ciuc-Gyimes:

- I. Trenul de pers. la 5 ore 19 min. dim.
- II. Trenul mixt la 8 ore 50 min. a. m.
- III. Trenul de pers. la 3 ore 15 min. p. m.

A V I S.

Prenumerățiunile la Gazeta Transilvaniei se potú face și reinoi ori și când dela 1-ma și 15 a fiă-cărei luni.

Domnii abonați se binevoiască a arăta în deosebi, când voiesc ca espedarea se li-se facă după stilul nou.

Domnii, ce se abonéză din nou se binevoiască a scrie adresa lămurit și se arate și posta ultimă.

Administraț. „Gaz. Trans.“